

I. Faglig Mægling og Voldgift,

Udvalget er blevet enig om Affattelse anbefale de inden for deres Rammer af visse »Regler for Behandling af faglig staaende Organisationer. Disse Reglers Strid«, som Hovedorganisationerne agter at Ordlyd er følgende:

Norm

for

Regler for Behandling af faglig Strid.

§ 1.

Undertegnede Organisationer er enige om, at enhver Uenighed af faglig Karakter bør søges bilagt ved Mægling, eventuelt ved Voldgift, efter nedenstaaende Regler.

Mægling skal i alle Tilfælde — jfr. dog § 5 — foretages, saafremt en af Parterne forlanger det.

§ 2.

Mæglingsudvalget skal bestaa af [2] Medlemmer, hvoraf [1] vælges af

og [1] af

§ 3.

Naar en Organisation paa et af sine Medlemmers Vegne begærer Mægling afholdt, skal Mæglingsudvalget træde sammen til Forhandling, i København inden for en Frist af 3 Hverdage og i Provinserne inden for en Frist af 5 Hverdage.

Mæglingen foretages saavidt muligt paa Stedet, hvor Uenigheden er opstaaet, og saaledes, at Repræsentanter for de stridende Parter kan tilkaldes.

Samtidig med, at en af Organisationerne begærer Mægling afholdt, skal den meddele den anden Organisation, hvem der paa dens Vegne vil deltage i Mæglingen. Den anden Organisation er derefter forpligtet til saa snart som muligt at give den klagende Organisation en tilsvarende Meddelelse om Navnet paa sin Repræsentant ved Mæglingsmødet.

§

Opnaas der ikke ved Mægling en Løsning af Striden, skal Mæglingsudvalget straks henvise Sagen videre til Behandling mellem de undertegnede Organisationer.

Forhandlingerne mellem Organisationerne skal tage deres Begyndelse indenfor de samme Tidsfrister, som er nævnt i § 3.

Lykkes det heller ikke paa denne Maade at opnaa Enighed, skal Sagen, for saa vidt den angaar Forstaaelsen af en foreliggende Priskurant med almindelige Bestemmelser eller en almindelig mellem Organisationerne bestaaende Overenskomst, forelægges en Voldgiftsret til Afgørelse, hvis en af Organisationerne forlanger det; og ingen Arbejdsstandsning som Følge af saadan Uenighed maa finde Sted, før de nævnte Regler er iagttagne.

I alle andre Tilfælde skal Mægling (jfr. § 3 og 4) forsøges, forinden Arbejdsstandsning iværksættes — medmindre der indtræder Betalingsstandsning eller Hensynet til Liv, Velfærd eller Ære afgiver tvingende Grunde til at standse Arbejdet forinden Mægling kan foretages — ligesom Uenigheden kan indankes for en Voldgiftsret, hvis begge Parter er enige derom.

Opnaas i sidstnævnte Tilfælde ikke Enighed om at lade Sagen afgøre ved Voldgift, har begge Organisationer Eet til gennem Anvendelse af Arbejdsstandsning at søge at føre deres Krav igennem.

Vægrer en af Parterne sig ved at lade Sagen afgøre ved Voldgift under Paa-beraabelse af, at den foreliggende Strid ikke angaar Forstaaelse af en mellem Parterne bestaaende Overenskomst, kan hver af Parterne gennem sin Hovedorganisation (henholdsvis Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund) indanke Spørgsmaalet om Vægringens Berettigelse for den permanente Voldgiftsret.

Er der Enighed om at henvise en Sag til Voldgift, skal denne bestaa af [4] Medlemmer, hvoraf [2] vælges af—

og [2] af—

samt af en Opmand, som vælges af Voldgiftrettens Medlemmer.

Saaftremt der ikke opnaas Enighed om Valget af Opmanden, skal Parterne anmode om at udnævne ham.

§

Voldgiftsretten skal som Regel træde sammen senest 6 Dage, efter at den er paakaldt. Opmanden fungerer som Rettens Formand samt leder og deltager i dens Forhandlinger. Sagen gaar efter disses Afslutning til Afgørelse ved simpel Stemme- flerhed mellem Voldgiftsmændene. Kan Stemme- flerhed ikke opnaas, afgøres Sagen af Opmanden. Over Rettens Forhandlinger føres en Protokol, der efter hver Sags Af- slutning underskrives af samtlige Medlemmer af Retten, ogsaa af Opmanden, saafremt han har voteret i Sagen.

Voldgiftsretten tilstiller begge Parter Meddelelse om sin eller Opmandens Kendelse.

Kendelsen skal være afsagt senest 14 Dage, efter at Sagen er indgivet til Retten.

§ 8.

Forinden Voldgiftsretten indkaldes, skal hver af de stridende Parter skriftligt forpligte sig til uvægerligt at efterkomme Voldgiftsrettens Kendelse.

§ 9.

Til Dækning af Udgifter, som maatte foranlediges ved Voldgiftsrettens Virksomhed, deponeres der af hver af de to Parter et lige stort Beløb. Retten tager i sit første Møde Beslutning om Størrelsen af dette Beløb, som ikke maa være under Kr. og ikke større end Kr. Beløbene kan, hvis det senere maatte vise sig fornødent, forlanges forøgede. Voldgiftsretten bestemmer, hvilken af Parterne der skal betale Sagens Omkostninger; de herefter tiloversblevne Beløb tilbagebetales Parterne.

§ 10.

Ingen kan være Medlem af Mæglingssudvalget eller Voldgiftsretten, naar den paagældende Sag drejer sig om et Spørgsmaal vedrørende Arbejdsforholdene paa et Arbejdssted, hvor Vedkommende har personlig Interesse.

§ 11.

Nærværende Regler indskrænker ikke de to Organisationers eller deres Medlemmers Ret til, uden forudgaaende Mægling og Voldgift, at deltage i en Arbejdsstandsning, som er paabudt af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening eller De samvirkende Fagforbund (jvfr. Overenskomsten af 5. Sept. 1899, 2det Stykke).

Af begge Partier er det Princip anerkendt, at der først skal søges en fredelig Løsning hidført — ved Forhandling, Mægling, eventuelt ved Voldgift —, før Parterne maa anvende økonomisk Krig, altsaa før Arbejdsstandsning maa finde Sted.

Der paalægges ikke blot Organisationerne som saadan Pligt til at afholde sig fra Arbejdsstandsning, før Fredsforsøgene er gennemgaaede; men ogsaa Organisationsmedlemmerne formenes det forinden at etablere Lockout eller Strejke. Den Kritik, der fra enkeltes Side er rejst mod saaledes at binde Medlemmernes private »Aktionsfrihed«, naar de ikke begærer Organisationens Understøttelse, hviler paa en Miskendelse af de faktiske Forhold.

"Som Forholdene har udviklet sig, kan det f. Eks. ingenlunde kaldes en Privatsag, om en Enkeltgruppe af Arb.e vil strejke eller ikke; det er et Spørgsmaal, som i høj Grad berører deres Kammeraters og Organisationens Interesser. Efter at Arg.ne har organiseret sig og netop med det for Øje at komme deres Medlemmer til Hjælp, naar de angribes enkeltvis, vil de enkelte Arbejderes Strejke kunne drage de alvorligste Følger efter sig for Organisationens øvrige Medlemmer, thi Arg.nes Modtræk mod de enkeltvise Angreb er netop dette at drage Organisationens ind i Kampen.

Ligesom det overhovedet er en kulturel Pligt at tale sig til Rette, førend man tager sig til Rette, saaledes er det nu, som Forholdene har udviklet sig, blevet en Kamme-

ratskabspligt og en Pligt mod den Organisation, man tilhører, paa samme Maade, som det er den enkelte Bys eller Landsdels Pligt ikke at foretage noget, der kan udvikle hele Landet i Krig.

Imidlertid er der Undtagelsestilfælde, hvor de nævnte Principper ikke kan hævdes. Dette gælder først og fremmest, naar Arg.en undlader at betale den Del af den forfaldne Arbejds løn, om hvilken der ingen Strid er rejst; thi det er en Forudsætning for Overenskomsternes bindende Kraft, at Arbejderne bliver betalt for sit Arbejde. Det er denne Undladelse, man har villet udtrykke i Ordet »Betalingsstandsning«.

Men dernæst kan der ogsaa tænkes Tilfælde, hvor Forholdene af andre Grunde gør en øjeblikkelig Arbejdsstandsning selvfølgelig, nemlig naar Hensyn til Liv, Velfærd eller Ære afgiver tvingende Grunde til at standse Arbejdet, forinden Mæglingen kan finde Sted.

Om de nærmere Bestemmelser skal bemærkes:

Mægling.

Som det vil ses, er her foreskrevet Mægling (§ 3) i alle Tvistigheder — baade Rets- og Interesstvistigheder — gennem et i Faget oprettet staaende Mægling-udvalg; og dernæst, saafremt Mægling ikke fører til noget Resultat, Behandling (§ 4) af Sagen i de to paagældende faglige Organisationer, forinden Arbejdsstandsningen indtræder.

Voldgift.

Hvad *Retstvistigheder* angaar, er der dernæst foreskrevet voldgiftsretlig Afgørelse (§ 5), naar det drejer sig om »Forstaaelsen af en foreliggende Priskurant med almindelige Bestemmelser eller en almindelig mellem Organisationerne bestaaende Overenskomst«.

Voldgiftsretten kan saavel vælges for det enkelte Tilfælde som for en længere Periode, og Opmanden tænkes valgt af en Institution, saafremt Voldgiftsmændene ikke kan blive enige om hans Valg.

Det er en Selvfølge — hvad ogsaa begge Partier er enig i — at det, at en Arb. paa-taler sin ved Overenskomsterne hjemlede Ret, ikke maa være Grund for Arg.en til at afskedige ham. Men under Hensyn til Vanskelighederne ved i saa Henseende at give betryggende Regler - uden derved at gøre Indskrænkninger i begge Parter frie Ret til til enhver Tid at hæve Arbejdsforholdet, samt under Hensyn til, at der i hvert Fald i adskillige Fag ikke synes at være Trang til Regler i saa Henseende? har man ment at maatte overlade det til hvert enkelt Fag, hvorvidt det maatte være muligt at formulere hensigtsmæssige Bestemmelser i saa Henseende.

Hvad *Interessestridigheder* angaar og Retsstridigheder, som ikke drejer sig om »Forstaaelsen af en foreliggende Priskurant o. s. v.«, er der derimod ikke foreskrevet Voldgiftsavgørelse som Pligt, men kun anordnet Mulighed for denne Afgørelse, naar de stridende Parter derom bliver enige.

Disse Bestemmelser forventer man dog kun, at de Organisationer vil vedtage, som endnu ikke har et lige saa veludviklet Mæglings- og Voldgiftssystem. Det maa nemlig erindres, at der gives adskillige Organisationer, som i saa Henseende har udviklet Institutioner, der i hvert Fald i det daglige Arbejde virker til Parternes gensidige Tilfredshed, og som det ingenlunde er Meningen at komme bort fra. Indenfor mange Organisationer er man i denne Henseende gaaet betydelig videre end de heromhandlede Regler i Retning af at udvikle Mæglings- og Forhandlingstanken.

Ved Siden af at omtale, hvad der saaledes allerede er gjort rundt om i Organisationerne for Mæglings- og Voldgiftstanken, samt den Norm for Regler for Behandling af faglig Strid«, som man nu har vedtaget, skal fremhæves, at for saa vidt det gælder Strid mellem de to Hovedorganisationer, og Striden drejer sig om *Forstaaelse af det mellem disse den 5. Septbr. 1899 oprettede Forlig**), har man en staaende Voldgiftsret i den saakaldte »Permanente Vold-

giftsret«, hvor i øvrigt ogsaa lignende Sager kan anlægges mod og af Organisationer, der staar uden for Hovedorganisationerne.

Og endelig maa det erindres, at selve den Omstændighed, at Fagene her i Landet i stort Omtang er indgaaede under Hovedorganisationerne, skaber en ny Mægling- og Forhandlingsinstans for de alvorligere Konflikter, idet disse altid vil blive taget op til Behandling mellem de to Hovedorganisationers Forretningsudvalg og derved ofte finde deres Løsning uden Arbejdsstandsning.

Imidlertid maa det erkendes, at hele dette Net af Mægling- og Voldgiftsinstitutioner, som omspænder Organisationerne, ikke er tilstrækkeligt til at sikre, at man i Retstvister vælger Rettergang (Voldgiftsrettergang) i Stedet for Krig. Der er nemlig den Svaghed ved det hele Voldgiftsapparat, at det let kan svigte.

Hvis en af Parterne vægrer sig ved at gaa til Voldgift, skønt pligtig dertil, eller viser passiv Modstand, drager Sagen i Langdrag, undlader at udnævne Voldgiftsmænd; eller hvis selve Voldgiftsmændene trænerer Sagen eller undslaar sig ved at dømme; eller den Kendelse, de afgiver, overhovedet ikke afgør Spørgsmaalet; eller Parterne ikke retter sig efter den afsagte Kendelse o. s. v. — saa bliver der i Virkeligheden i de fleste Tilfælde som Tvangsmiddel kun den økonomiske Krig tilbage, idet Søgmaal ved de ordinære Domstole oftest vil vise sig at være en lidet egnet Udvej.

Nu er der ganske vist hos begge Partier en stadig tiltagende Beredvillighed til loyalt at underkaste sig det Mægling- og Voldgiftsapparat, som er indstiftet i Faget; men Eksempler paa det modsatte haves, og ingen ved, hvad Fremtiden i saa Henseende kan føre med sig, og det gælder derfor om at skabe en Institution, hvortil der i saadanne Tilfælde i sidste Instans kan søges Tilflugt. Hvis en saadan Institution blev udstyret med de fornødne Magtmidler, navnlig med Ret til at idømme pekuniære Følger af Brud paa Overenskomster og Voldgiftsaftaler, er der ingen Tvivl om, at Mægling- og Voldgiftsreglerne rundt om i Organisationerne derved vilde faa den fornødne Afstivning, Retskrænkelserne vilde blive færre, og naar de dog fandt Sted, vilde man i de fleste Tilfælde foretrække at reagere mod dem ved at søge Tilflugt til Institutionens Afgørelse i Stedet for at søge Krigslykken ved en Arbejdsstandsning.

Dertil kommer, at der mellem modstaaende Organisationer kan forefalde Retstvister, som falder uden for Voldgiftsreglernes Ramme, og hvor altsaa Fagets Voldgiftsret er inkompetent, og ogsaa i saadanne Tilfælde tiltrænges der en anden Institution at tage Tilflugt til.

Det ligger nær at søge en saadan Institution skabt med Udgangspunkt fra »Den permanente Voldgiftsret«, saaledes som Forslaget under II. har gjort.